

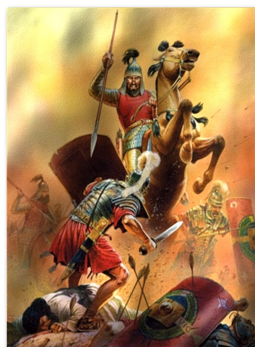

حکومت اشکانیان

سورنا (جنگ ایرانیان و شکست روم)

نویسنده: شمشاد امیری خراسانی

انتشار: ۲۹ اردیبهشت ۱۳۹۲ - ۵۰ دقیقه مطالعه

چکیده مقاله

سورنا بر پایه گفته پلوتارک « سورنا در دلیری و توانایی پیشروترین پارتی ایرانی دوران خود بود. » و در جای دیگر گفته است : «سورنا بلندقدترین و خوش چهره ترین مرد زمان خود بود.» سورنا سردار پارتی معاصر اشک سیزدهم، ارد اول (قرن اول ق م.) وی از نظر نژاد و ثروت و شهرت پس از شاه رتبه اول را داشت و به سبب نجابت خانوادگی در روز تاجگذاری پادشاه حق داشت که کمر بند شاهی را بکمر بندد. سورنا ارد را به تخت نشانید و شهر سلوکیه را متصرف شد و اول کسی بود که بر دیوار شهر مذکور بر آمد و با دست خود اشخاصی را که مقاومت

سورنا

بر پایه گفته پلوتارک « سورنا در دلیری و توانایی پیشروترین پارتی ایرانی دوران خود بود. » و در جای دیگر گفته است : «سورنا بلندقدترین و خوش چهره ترین مرد زمان خود بود.»

سورنا سردار پارتی معاصر اشک سیزدهم، ارد اول (قرن اول ق م.) وی از نظر نژاد و ثروت و شهرت پس از شاه رتبه اول را داشت و به سبب نجابت خانوادگی در روز تاجگذاری پادشاه حق داشت که کمر بند شاهی را بکمر بندد. سورنا ارد را به تخت نشانید و شهر سلوکیه را متصرف شد و اول کسی بود که بر دیوار شهر مذکور بر آمد و با دست خود اشخاصی را که مقاومت می کردند بزر افکند. وی در این هنگام بیش از ۳۰ سال نداشت، باین وجود به احتیاط و خردمندی شهره بود و بر اثر این صفات کراسوس سردار رومی را مغلوب کرد، چه نخست جسارت و تکبر کراسوس و یأسی که بر اثر بدبختیها سورنا را دست داده بود، به آسانی وی را در دامهایی افکند که سورنا برایش گسترده بود. با

وجود این ارد بجای اینکه سورنا را پاداش نیک دهد، بر او رشک برد و نابودش کرد.

سورنا (سورن پهلوی) یکی از سرداران بزرگ و نامدار تاریخ در زمان اشکانیان است که سپاه ایران را در نخستین جنگ با رومیان فرماندهی کرد و رومی‌ها را که تا آن زمان در همه جا پیروز بودند، برای اولین بار با شکستگی سخت و تاریخی روبرو ساخت.

...

وی از خاندان سورن یکی از هفت خاندان معروف ایرانی (در زمان اشکانیان و ساسانیان) بود. سورن در زبان فارسی پهلوی به معنی نیرومند می‌باشد. از دیگر نام‌آوران این خاندان ویندهفرن (گندفر) است که در سده نخست میلادی استاندار سیستان بود. قلمرو او از هند و پنجاب تا سیستان و بلوچستان امتداد داشت. برخی پژوهشگران او را با رستم دستان قهرمان حماسی ایران یکی می‌دانند. ذکر نام رستم در منظومه پهلوی اشکانی درخت آسوریک ارتباط او را با اشکانیان نشان می‌دهد.

ژول سزار (Julius)، پومپه (Pompee) و کراسوس (crassus) سه تن از سرداران و فرمانروایان بزرگ روم بودند که سرزمینهای پهناوری را که به تصرف دولت روم در آمده بود، به طور مشترک اداره می‌کردند. آنها در سوم اکتبر سال ۵۶ پیش از میلاد در نشست لوکا (Luca) تصمیم حمله به ایران را گرفتند.

کراسوس فرمانروای بخش شرقی کشور روم آن زمان؛ یعنی شام بود و برای گسترش دولت روم در آسیا، قصد حمله به ایران و هند را داشت.

کراسوس (رییس دوره‌ای شورا) با سپاهی مرکب از ۴۲ هزار نفر از لژیون‌های ورزیده روم که خود فرماندهی آنان را برعهده داشت به سوی ایران روانه شد و ارد (اشک ۱۳) پادشاه اشکانی، سورنا سردار نامی ایران را مأمور جنگ با کراسوس و دفع یورش رومی‌ها کرد. نبرد میان دو کشور در سال ۵۳ پیش از میلاد در جلگه‌های میانرودان و در نزدیکی شهر حران یا کاره روی داد. در جنگ حران، سورنا با یک نقشه نظامی ماهرانه و به یاری سواران پارتی که تیراندازان چیره‌دستی بودند، توانست یک‌سوم سپاه روم را نابود و اسیر کند. کراسوس و پسرش فابیوس (پوبلیوس) در این جنگ کشته شدند و تنها شمار اندکی از رومی‌ها موفق به فرار گردیدند.

روش نوین جنگی سورنا، شیوه جنگ و گریز بود. این سردار ایرانی را پدیدآورنده جنگ پارتیزانی (جنگ به روش پارتیان) در جهان می‌دانند. ارتش او دربرگیرنده زره‌پوشان اسب‌سوار، تیراندازان، نیزه داران، شمشیرزنان و پیاده‌نظام همراه با شترهایی با بار مهمات بود.

تندیس سورنا

افسران رومی درباره شکستشان از ایران به سنای روم چنین گزارش دادند: سورنا فرمانده ارتش ایران در این جنگ از تاکتیک و سلاحهای تازه بهره گرفت. هر سرباز سوار ایرانی با خود مشک کوچکی از آب حمل می‌کرد و مانند ما دچار تشنگی نمی‌شد. به پیادگان با مشکهایی که بر شترها بار بود آب و مهمات می‌رساندند. سربازان ایرانی به نوبت با روش ویژه‌ای از میدان بیرون رفته و به استراحت می‌پرداختند.

سواران ایران توانایی تیراندازی از پشت‌سر را دارند. ایرانیان کمانهایی تازه اختراع کرده‌اند که با آنها توانستند پای پیادگان ما را که با سپرهای بزرگ در برابر آنها و برای محافظت از سوارانمان دیوار دفاعی درست کرده بودیم به زمین بدوزند.

ایرانیان دارای زوبینهای دوکی شکل بودند که با دستگاه نوینی تا فاصله دور و به صورت پی‌درپی پرتاب می‌شد. شمشیرهای آنان شکننده نبود. هر واحد تنها از یک نوع سلاح استفاده می‌کرد و مانند ما خود را سنگین نمی‌کرد. سربازان ایرانی تسلیم نمی‌شدند و تا آخرین نفس باید می‌جنگیدند. این بود که ما شکست خورده، هفت لژیون را به طور کامل از دست داده و به چهار لژیون دیگر تلفات سنگین وارد آمد.

جنگ حران که نخستین جنگ بین ایران و روم به شمار می‌رود، دارای اهمیت بسیار در تاریخ است زیرا رومیها پس از پیروزیهای پی‌درپی برای اولین بار در جنگ شکست بزرگی خوردند.

پس از پیروزی سورنا بر کراسوس و شکست روم از ایران، دولت مرکزی روم دچار اختلاف شدید شد. پس از این جنگ نزدیک به یک قرن، رود فرات مرز شناخته شده بین دو کشور گردید و مناطق ارمنستان، ترکیه، سوریه، عراق تبدیل به استانهایی از ایران گردیدند. رومیها برای جلوگیری از شکستهای آینده و به پیروی از ایرانیان ناچار شدند به وجود سواره نظام در سپاه خود توجه بیشتری نمایند.

سورنا پس از شاه مقام اول کشور را داشت؛ وی ارد را به تخت سلطنت نشانید و به سبب نجابت خانوادگی در روز تاجگذاری شاهنشاه ایران کمربند شاهی را به کمر پادشاه بست. او به هنگام گرفتن شهر سلوکیه نخستین کسی بود که بر فراز دیوار دژ شهر برآمد و با دست خود دشمنانی را که مقاومت می‌کردند بزرگ افکند. سورنا در این هنگام

بیش از ۳۰ سال نداشت.

این رسانه در نسخه آنلاین مقاله در دسترس است. — مشاهده تصویر اصلی

(سرباز رومی)

سورنا و ویشکا دو بار جان فرهاد چهارم، پادشاه ایران را از ترور رومیان نجات دادند. که بار دوم به قیمت جانشان تمام شد و آنها به وسیله مزدوران رومی کشته شدند. قتل سورنا بدست ارد دوم ساخته و پرداخته تاریخ نویسان مغرضی همچون گریشمن فرانسوی بوده و عاری از حقیقت می باشد چرا که ارد دوم دو سال قبل از سورنا در انزوا و تنهایی مُرد . البته اروپاییها همانند همیشه برای چسباندن برجسب وحشیگری به ایرانیان، مرگ ارد دوم را نیز به گردن فرزندش فرهاد چهارم افکندند.

ارجاع به این مقاله

شمشاد امیری خراسانی، «(سورنا) جنگ ایرانیان و شکست روم»، پارسیان دژ، ۱۳۹۲.

خواندن مقاله و پیوست های آن در وبسایت پارسیان دژ

نشانی ثابت این نسخه:

<http://parsiandej.ir/articles/1178/pdf/سورنا-جنگ-ایرانیان-و-شکست-روم>

آخرین ویرایش مقاله: ۱۵ آبان ۱۳۹۹